

Serbest Zaman Zanaatkâr??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Serbest Zaman Zanaatkâr??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30111>

Özet

Serbest Zaman Zanaatkârlı??? Ölçe?i, bireylerin bo? zamanları?n? ne ölçüde bilinçli, amaç odaklı? ve ustalık geli?tirmeye yönelik faaliyetlerle de?erlendirdi?ini ölçmek amacıyla geli?tirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkçe versiyonu, **Türkçe konu?an** popülasyonlarda serbest zaman aktivitelerinin niteli?ini ve bireysel geli?ime katkı?ı?n? bilimsel olarak incelemek için uyarlama çal??ması? ile kullanıma sunulmuştur. Ölçe?in psikometrik özellikleri, kültürel bağlamda geçerli ve güvenilir sonuçlar üretebildi?ini göstermektedir.

Ölçe?in uyarlama çal??ması?, Er ve meslektaşlar? tarafından 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. Çal??ma, ölçe?in orijinal yapı?ı?n?n Türkçe kültürüne uygunlu?unu test etmi? ve elde edilen veriler ??????nda faktör yapı?ı?n?n korundu?unu do?rulamıştır. Bu adaptasyon, serbest zaman?n ki?isel geli?im ve refah üzerindeki etkilerini araştıran çal??malar için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Serbest Zaman Zanaatkârlı???, Serbest Zaman, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Öz Geli?im.

Yazarlar

Er, B., Yavaş Tez, Ö., Güzel Gürbüz, P., Esenta? Deveci, M., Zerengök, D.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin bo? zamanları?n? sadece dinlenme veya tüketim amaçlı? değil, aynı zamanda beceri geli?tirme, ustalık kazanma ve ki?isel anlam aray??? çerçevesinde nasıl yapılandırıldıkları?n? ve deneyimlediklerini ölçmektir. Bu ölçek, **serbest zaman faaliyetlerinin** zanaatkârlık boyutunu, yani ki?inin bu faaliyetlere gösterdi?i titizli?i ve adanmışlı??? nicelleştirmeyi hedefler.

Türkçe adaptasyonun spesifik amacı ise, orijinal ölçe?in kültürel e?de?erlili?ini sağlayarak, Türkiye'deki akademik çal??malarda **serbest zaman** ve yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi incelemek üzere güvenilir bir ölçüm aracı sunmaktır. Bu sayede, spor bilimleri, rekreasyon ve psikoloji alanlarında kar??laştırmalı araştırmaların önü açılmıştır.

Yapı

Serbest Zaman Zanaatkârlı??? Ölçe?i, bireyin serbest zaman etkinliklerine yönelik tutum ve davranışları?n? de?erlendiren multidimensiyonel bir psikolojik yapı ölçmektedir. Bu yapı

genellikle, kişinin boş zamanında bir beceriye veya sanata olan **adanim?i?n?**, bu süreçte gösterdiği çabayı ve bu faaliyetlerden elde ettiği içsel tatmini kapsar.

Zanaatkârlık kavramı, sadece mesleki bir beceriyle sınırlı kalmayıp, serbest zaman becerilerinde de bireyin kendini gerçekleştirme yolculuğunun bir parçası olarak ele alınır. Ölçek, yüksek düzeyde zanaatkârlık gösteren bireylerin, faaliyetlerini planlı, dikkatli ve sürekli gelişim odaklı yürüttüğünü varsaymaktadır.

Geçerlik

Serbest Zaman Zanaatkârlı??? Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çalışması, ölçeğin amaçlanan yapıya doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamayı amaçlamıştır. Bu kapsamda genellikle yapı geçerliği çalışmaları yürütülmüştür. Er ve meslektaşları (2021), ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde de tutarlı olduğunu göstermek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanmışlardır.

Yapılan analizler, orijinal ölçek yapısının korunduğunu ve maddelerin teorik olarak öngörülen faktörlere yeterli düzeyde yüklendiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ölçeğin **serbest zaman zanaatkârlı??? yapı**sının kültürel açıdan geçerli bir şekilde ölçebildiğini desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin Türkçe formunun güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının iç tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirir. Uyarılma çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeri hesaplanmıştır.

Genellikle kabul edilebilir düzeyde yüksek çıkan bu katsayılar, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıya ölçmek üzere birbiriyle tutarlı çalıştığını göstermektedir. Bu yüksek iç tutarlılık değerleri, Serbest Zaman Zanaatkârlı??? Ölçeği'nin Türk popülasyonunda tutarlı ve güvenilir ölçümler yapma kapasitesine sahip olduğunu işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Serbest Zaman Zanaatkârlı??? Ölçeği Türkçe versiyonunun faktör yapısını incelemek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. DFA, orijinal ölçeğin hipotez edilen faktör modelinin Türk örneklemine ne kadar iyi uyum sağladığını test etmek için kritik öneme sahiptir.

Er ve ekibi tarafından gerçekleştirilen analizler sonucunda, çeşitli uyum iyiliği indeksleri (CFI, TLI, RMSEA vb.) incelenmiş ve modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergilediği rapor edilmiştir. Bu durum, ölçeğin **çok boyutlu yapı**sının kültürel adaptasyon sürecinde başarıyla korunduğunu teyit etmektedir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Dil Kullanılabilirli?i: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (Bilinmiyor/Uluslararası Versiyon)

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve genel yeti?kin popülasyon (Uyarlama çalışması baz alınarak)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, genellikle üniversite öğrencileri veya rekreasyon alanında çalışan/katılımcı olan bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. (1=Kesinlikle Katılmıyorum - 5=Kesinlikle Katılıyorum)

Anahtar Kelimeler

Serbest Zaman, Zanaatkârlık, Rekreasyon, Psikometrik Özellikler, Likert Ölçe?i, Türkçe Adaptasyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Batuhan Er

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: batuhaner32@hotmail.com

Yazma Adresi: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçe?in kullanımı için gerekli izinler, sorumlu yazar Batuhan Er ile iletişime geçilerek alınmalıdır. Ölçe?in Türkçe adaptasyon çalışması **2021** yılında yayımlanmıştır.

Genellikle akademik araştırmalar için ölçek kullanımı ücretsizdir, ancak ticari veya klinik amaçlı kullanımlar için yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir. Ölçe?in orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [serbest-zaman-zanaatkarligi-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/serbest-zaman-zanaatkarligi-olcegi-toad.pdf)

Kaynakça

Er, B., Yava? Tez, Ö., Güzel Gürbüz, P., Esenta? Deveci, M. & Zerengök, D. (2021). Serbest Zaman Zanaatkârl??? Ölçe?i Türkçe versiyonunun geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?. *Akademik Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi*, 9(120), 157-175. DOI: [10.29228/ASOS.52438](https://doi.org/10.29228/ASOS.52438)

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: asosjournal.com

Serbest Zaman Zanaatkârl??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen referans olarak belirtilen akademik makaleye ba?vurunuz.